

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра наук про здоров'я**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

декан факультету здоров'я та
фізичного виховання

Едуард Сивохоп
Едуард СИВОХОП

«30» *серпня* 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА В ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА»**

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 «Психологія»
Освітня програма:	Клінічна психологія
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова навчання:	українська

Робоча програма «Психологічна експертиза в діяльності психолога» для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, спеціальності: 053 Психологія, освітньої програми «Клінічна психологія».

Розробник: старший викладач Елеонора ШТАЄР

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я, Протокол № 17 від 30 червня 2025 року

В.о. зав. кафедри наук про здоров'я Мар'яна ДУБ

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від 30 червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120	4-й	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 60	1-й	
	Лекції:	
	20	
	Практичні;	
	40	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	60	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Мета викладання дисципліни

Навчальна дисципліна «**Психологічна експертиза в діяльності психолога**» включена до навчального плану підготовки студентів за освітньо-професійною програмою «Клінічна психологія» для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» зі спеціальності 053 Психологія, як вибіркового компонента освітньої програми. Дисципліна спрямована на дослідження особистості в процесі професійної діяльності, особливостей пізнавальних процесів підекспертних осіб, емоційно-вольової сфери та індивідуально-психологічних особливостей підекспертних осіб.

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Психологічна експертиза в діяльності психолога**» є володіння методами проведення експертизи в різних галузях психології (педагогічної, медичної, військової, юридичної, соціальної та психології праці, менеджменту і маркетингу), формування відповідного освітнього і професійного рівня фахівців-психологів.

Мета курсу «Психологічна експертиза в діяльності психолога» – дослідження та аналіз закономірностей прояву і розвитку психіки людини, а також групової взаємодії в умовах експертної оцінки діяльності. У програмі курсу представлено основні теоретичні підходи, концепції проведення експертної роботи окреслено практичні шляхи реалізації експертних завдань. Уточнюються деякі теоретично-методичні аспекти психодіагностичної роботи при проведенні психологічної експертизи, здійснюється процес оволодіння навичками практичного використання діагностичних методів з метою вивчення психологічних проявів особистості підекспертних осіб. Розкриваються питання, які стосуються особливостей проведення експертизи в різних галузях психології (педагогічної, медичної, військової, юридичної, соціальної та психології праці, менеджменту і маркетингу).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- Здатність бути критичним і самокритичним
- Здатність приймати обґрунтовані рішення
- Навички міжособистісної взаємодії
- Здатність працювати в команді
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;
- здатність визначити й пояснювати психологічні механізми формування, функціонування та розвитку психічних явищ, процесів, властивостей, виокремлювати причини та фактори, що диференціюють характер їх індивідуального функціонування та розвитку;
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;

- розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності клінічного психолога;
- розуміння принципів та вміння комплексно застосувати методи психодіагностики, психокорекції, психореабілітації та психопрофілактики;
- розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби;
- здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;
- здатність дотримуватися норм професійної етики.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Психологічна експертиза в діяльності психолога» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК14 Загальна психологія, ОК19 Практикум із загальної психології, ОК 18 Клінічна психологія, ОК 19 Практикум з клінічної психодіагностики, ОК 20 Особистість в теорії і практиці клінічної психології, ОК 21 Психологія розвитку та вікова психологія, ОК 27 Психологія екстремальних та кризових ситуацій.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Клінічна психологія», вивчення навчальної дисципліни «Психологічна експертиза в діяльності психолога» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	ПР1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР2
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження	ПР6
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	ПР7
Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців	ПР8
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР16
Володіти методами діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості та вміти інтерпретувати отримані дані.	ПР19

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Психологічна експертиза в діяльності психолога**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання, виявляючи розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті специфіки проведення соціально-психологічної та судової експертизи.	ПРН1, ПРН2
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури проведення психологічної експертизи. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, що відповідають структурі експертного висновку. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців, які виступають замовниками експертизи.	ПРН6, ПРН7, ПРН8
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога, виконуючи соціально-психологічну та судову експертизу.	ПРН15, ПРН16
Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів дослідження пізнавальних і емоційних процесів, психічних станів індивідуально-психологічних особливостей і спілкування, адекватних завданням конкретного виду соціально-психологічної та судової експертизи.	ПРН19

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

залік

- письмове тестування при тематичному оцінюванні;
- виступи на практичних заняттях (зміст питання практичних заняття)
- написання та захист реферату;
- презентація (представлення результатів самостійної роботи студента з опрацюванням обраної теми) ;
- модульна контрольна робота.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: має на меті оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, практичні заняття) та самостійної роботи студента і відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу.

Форма модульного контролю: **письмові тестові завдання**

Форма підсумкового семестрового контролю **залік**.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один змістовий модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування (табл. 5.2, 5.3).

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
Т 1-4	КТ	П	Р	50	100
20	10	10	10		

(Т - тема, КТ - комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні, П - презентація, Р- реферат)

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
Т 1-3	КТ	ПЗ	50	100
20	10	20		

(Т - тема, КТ - комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні, П - презентація, ПЗ - практичне завдання)

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (заочна форма навчання)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Контрольна робота	Сума
Т 1-7	ПЗ	П	Р	40	100
10	30	10	10		

(Т - тема, ПЗ - практичне завдання, П - презентація, Р- реферат)

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
1. Письмове чи усне опитування	16	30*	18	30*
1.1 *Проблемні запитання	4	16	4	16
1.2 Глосарій: термінологічний диктант чи тестування при тематичному оцінюванні	4	6	4	6
1.3 **Розв'язування ПОЗ: ситуативних задач/ аналіз відео сюжетів, ін.	2	8	2	8
2.***Самостійна робота:		20***		20***
2.1 Презентація результатів виконаних завдань; укладання схем/ порівняльних таблиць/ бібліографії/ картотеки методик/ добірки статей з проблеми вивчення тощо	1	20		
2.2 Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)****			1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

* розраховується як середній бал за теоретичні відповіді

** професійно-орієнтована задача

*** розраховується як середній бал за всі самостійні

****Примітка: Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) як вид позааудиторної індивідуальної роботи студента використовується в процесі вивчення програмового матеріалу дисципліни і завершується контролем. Відноситься до активних методів навчання і використовується для активізації пізнавальної діяльності студентів, формує у студентів відповідні ПРН 1-8, 9, 15, 16, 19 та СК 1, 3, 4, 10.

Виступи на практичних заняттях	
Критерії оцінювання	0-5 балів
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	5
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань,	4

використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки	3
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань	2
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді	1
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	0

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Оцінювання реферату здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання модульної контрольної роботи проводиться за 50 бальною шкалою з використанням письмових тестових завдань. Пропонується 20 варіантів тестів по 25 питань в кожному варіанті. На кожне питання дається 4 варіанти відповідей. Правильними можуть бути від одного до 3 відповідей. Вибрані всі правильні відповіді на одне питання оцінюються в 2 бали. Таким чином максимальна оцінка студента за модульну контрольну роботу - 50 балів.

Критерії комп'ютерного тестування при тематичному оцінюванні

Оцінювання комп'ютерного тестування проводиться за 10 бальною шкалою з використанням письмових тестових завдань на платформі електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». Пропонується 40 тестових завдань. На кожне питання дається 4 варіанти відповідей. Правильними можуть бути від одного 1 до 3 відповідей. Вибрані всі правильні відповіді на одне питання оцінюються в 0.2.5 балів. Таким чином максимальна оцінка студента за комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні - 10 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Заліку є підсумковою формою контролю. Залік проводиться у формі письмового тестування або усних відповідей на питання екзаменаційного білету за такими критеріями:

Критеріями оцінювання письмового тестування є кількість правильних відповідей за одним з варіантів тестів. В кожному варіанті є 10 тестових завдань з правильними та неправильними відповідями. Правильна відповідь в кожному окрему тесті оцінюється в 10 балів. За допомогою письмового тестування оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за рейтинговою оцінкою. Оцінку «зараховано» отримує студент, який набрав суму балів від 60 до 100.

Критерії оцінювання усних відповідей на питання екзаменаційного білету:

Оцінку **«зараховано» (90-100 балів, А)** заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку **«зараховано» (82-89 балів, В)** – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Оцінку **«зараховано» (74-81 бал, С)** заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку **«зараховано» (64-73 бали, D)** – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях, чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку **«зараховано» (60-63 бали, E)** – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка **«не зараховано» (35-59 балів, FX)** – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку **«не зараховано» (35 балів, F)** – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Методологічні основи психологічної експертизи як актуальної форми соціальної практики

Тема 1. Психологічна експертиза, як форма соціальної практики.

Тема 2. Особистісна та професійна готовність психолога до експертної діяльності.

Тема 3. Організація та етапи проведення психологічної експертизи.

Тема 4. Методологічний інструментарій психологічної експертизи.

Модуль 2. Сфери застосування психологічної експертизи

Тема 5. Психологічна експертиза у сфері судочинства.

Тема 6. Психологічна експертиза у сфері освіти.

Тема 7. Психологічна експертиза у сфері праці.

Тема 8. Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин.

Тема 9. Психологічна експертиза у сфері засобів масової комунікації.

Тема 10. Психологічна експертиза у соціальній сфері.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
7 семестр												
Модуль 1. Методологічні основи психологічної експертизи як актуальної форми соціальної практики												
Тема 1. Психологічна експертиза, як форма соціальної практики.	10	2	4			4						
Тема 2. Особистісна та професійна готовність психолога до експертної діяльності.	10	2	4			4						
Тема 3. Організація та етапи проведення психологічної експертизи..	10	2	4			4						
Тема 4. Методологічний інструментарій психологічної експертизи.	10	2	4			4						
Модульна контрольна робота 1	2		2									
Разом за модуль	42	8	18			16						
Модуль 2. Сфери застосування психологічної експертизи												
Тема 5. Психологічна експертиза у сфері судочинства.	11	2	2			7						
Тема 6. Психологічна експертиза у сфері освіти.	11	2	2			7						
Тема 7. Психологічна експертиза у сфері праці.	11	2	2			7						
Тема 8. Психологічна експертиза у сфері сімейних відносин.	15	2	4			9						
Тема 9. Психологічна експертиза у сфері засобів масової комунікації.	13	2	4			7						
Тема 10. Психологічна експертиза у соціальній сфері.	13	2	4			7						
Модульна контрольна робота 2	2		2									
Залік	2		2									
Разом за модуль	78	12	22			44						
Разом за семестр	120	20	40			60						

6.3. Теми практичних занять

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Модуль		
Тема 1. Міждисциплінарні зв'язки психологічної експертизи.	4	
Тема 2. Професійно-етичні принципи діяльності експерта психолога.	4	
Тема 3. Фахова компетентність психолога.	2	
Тема 4. Етапи проведення психологічної експертизи.	4	
Тема 5. Підстави призначення судово-психологічної експертизи.	4	
Тема 6. Використання висновку судово-психологічної експертизи.	2	
Тема 7. Психолого-педагогічна експертиза.	4	
Тема 8. Психологічні особливості трудової експертизи.	4	
Тема 9. Види трудової експертизи.	4	
Тема 10. Організаційні моделі соціальної експертизи.	4	
Модульна контрольна робота	4	
Разом за модуль	40	
Разом за семестр	40	

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Тема 1. Предмет та завдання психологічної експертизи.	4	
Тема 2. Міждисциплінарні зв'язки психологічної експертизи.	4	
Тема 3. Експертиза та його професійні якості.	4	
Тема 4. Професійно-етичні принципи діяльності експерта психолога.	4	
Тема 5. Фахова компетентність психолога.	4	
Тема 6. Етапи проведення психологічної експертизи.	4	
Тема 7. Експертний висновок, як результат проведення психологічної експертизи.	4	
Тема 8. Підстави призначення судово-психологічної експертизи.	4	
Тема 9. Використання висновку судово-психологічної експертизи.	4	
Тема 10. Психолого-педагогічна експертиза.	4	
Тема 11. Особливості психологічної експертизи іграшки.	4	
Тема 12. Психологічні особливості трудової експертизи.	4	
Тема 13. Психологічна експертиза сімейних відносин у судовій практиці.	4	
Тема 14. Методичний інструментарій експертизи сімейних відносин.	4	
Тема 15. Дослідження аудиторії засобів масової комунікації.	4	
Разом за семестр	60	

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час семінарських (практичних занять). Діяльність тих, кого

навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленої зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведено, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом педагога, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Такий метод є пріоритетним у самостійній підготовці студентів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Обладнання: мультимедійне обладнання для лекційних та практичних занять;
Програмне забезпечення: робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Основна література:

1. Актуальні питання судової експертизи (у питаннях та відповідях) : навчальний посібник / Цимбал П. В., Сіренко О. В., Линник О. В., Антонюк А. Б. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 186 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 41).
2. Крюкова М.А., Єлховський І.В. Судово-психологічна експертиза (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) / М.А. Крюкова. Одеса: Фенікс, 2021. 61 с. doi 10.32837 / 11300.14379. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/444cd170-686d-4782-862b-4e62cb5358cd>

Допоміжна література:

1. Гончаренко В.Г. Судово-психологічна експертиза у кримінальному провадженні : наук.-практ. посіб. Акад. адвокатури України. Київ : Прецедент, 2013. 43 с.
2. Землянська О.В. Особистість та методи її дослідження при проведенні судово-психологічної експертизи: монографія / О.В. Землянська. Харків: Титул, 2007. 224 с.
3. Землянська О.В. Судово-психологічна експертиза: навчальний посібник / О.В. Землянська. Харків : ХНУВС, 2012. 300 с. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/nav4_lit/spe.pdf
4. Ребуха Л.З. Психологічна експертиза: технологія та процедура проведення / Л.З. Ребуха. Тернопіль: ТНЕУ, 2009. 234 с.

5. Черезова І. Психологічна експертиза: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / І.О. Черезова. Бердянськ: БДПУ, 2018. 262 с.
6. Швалб Ю.М. Методология и теория экспертной деятельности: психологические аспекты / Ю.М. Швалб. Київ : «Основа», 2013. 240 с.
7. Яблонський А. І. Психологічна експертиза середньої освіти : монографія. Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2018. 345 с.
8. Яцина О.Ф. Про мобінг у практиці психологічної експертизи: ризики психічного здоров'я – моральна шкода. Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа та спеціальних знань в юридичній практиці: Електронний журнал / [редкол.: Назаров О. А. (голов. ред.) та ін.]. Київ, 2022. № 1 (22). Дата публікації: 03.05.2022. URL: <http://surl.li/cbtxf>
9. Яцина О.Ф. Синдром мобінгу як розлад особистості: наслідки ускладненої соціалізації в симптоматичні професійних деструкцій. /Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія» : зб. наук. пр. /Ред. кол.: Пазюра Н.В. Мукачєво : Вид-во МДУ, 2020. Том 7. №3. С. 110-117.
10. Яцина О.Ф. Завдання моральних страждань під час війни: проблема методології психологічної експертизи. Актуальні питання судової психологічної експертизи у справах за позовами про відшкодування моральної шкоди : зб. мат-лів Всеукр. наук.-практ. конф. (за міжнар. участю) (Харків, 03.06.2022). Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2022. 191с.

Інформаційні ресурси:

1. Про затвердження Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України // Наказ МОН України № 330 від 20.04.2001р. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0330290-01#Text>
2. Орієнтовний перелік питань для психологічної експертизи <https://yureks.com.ua/ekspertyzy/psykholohichna-ekspertyza/8-ekspertyzy/60-orientovnij-perelik-pitan-psykholohichnoji-ekspertizi.html>
3. наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>)
4. е-репозитарій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>)
5. сайт е-навчання (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>)